

ŠARIŠSKÉ HLASY (1919 – 1920) (ÚRADNÝ TÝŽDENNÍK PREŠOVSKÉHO ŽUPANA)¹

Ján DŽUJKO

Tlačili sa na 4 až 16 stranách v Kníhtlačiarňi Arpáda Kóscha, následne v Kníhtlačiarňi Sv. Mikuláša v Prešove. Noviny boli cenovo dostupné a patrili k najlacnejším periodikám na Slovensku. Neskôr však bola redakcia nútená zvýšiť ich cenu z 20 na 40 hal. Vydavateľom novín bol Župný úrad v Prešove a po ňom Emanuel Pohl. S výnimkou niekoľkých listov čitateľov uverejnených v šarištine bol tento týždenník písaný v slovenskom jazyku. Vo vedení redakcie sa postupne vystriedali Emanuel Pohl, Vladimír Gallay a Ľudovít Kühn. V Šarišských hlasoch sa po určitom čase ustálili tieto rubriky: *Besednica*, *Divadlo*, *Dopisy našich čitateľov*, *Chýrnik*, *Hospodárstvo*, *Písomníctvo*, *Politický prehľad*, *Sokolský zvestník*, *Školské zprávy*, *Školstvo*. Mali tiež nesamostatnú prílohu *Zábavná príloha Šarišských Hlasov – Rozprávky*, v ktorej uverejňovali na pokračovanie diela Jozefa Gregora Tajovského, Svetozára Hurbana Vajanského a Ľudovíta Kühna. Dvakrát vyšli vo zvláštnom vydaní, a to v súvislosti s predvolebnou kampaňou v roku 1920. Noviny sa zo začiatku rozširovali aj vďaka tomu, že boli úradným orgánom prešovského župana. Postupne si však získali širší okruh čitateľov a svojich abonentov mali nielen na východnom Slovensku či v Československu, ale aj v zahraničí. Šarišské hlasy vyšli poslednýkrát 25.

Šarišské hlasy boli jedným z deviatich periodík, ktoré začali vychádzať v roku 1919 na východnom Slovensku a zároveň priekopníkom po slovensky písanej tlači vydávanej v Prešove po roku 1918. Prvýkrát vyšli 6. apríla 1919 s podtitulom *Týždenný časopis pre hospodárske a kultúrne povznesenie obyvateľstva župy Šarišskej. Úradný orgán župana v Prešove*. Vychádzali s týždennou periodicitou vždy v nedeľu vo formáte 41 x 59 cm.

1 Príspevok vznikol v rámci projektu APVV-19-0058 *Multietnicita a multikonfesionálna a ich vplyv na spoločenský, politický a kultúrny vývoj okrajových oblastí v prvej polovici 20. storočia (na príklade východného Slovenska a Podkarpatskej Rusi)*.

júla 1920. Následne noviny prevzala Slovenská roľnícka jednota v Bratislave a začala ich vydávať s novým názvom *Gazdovské noviny* (1920 – 1938).

Šarišské hlasy boli adresované najmä šarišským roľníkom, ale okrajovo oslovovali aj miestnu inteligenciu. Redaktori a dopisovatelia sa na stránkach týždenníka snažili prinášať informácie predovšetkým z politického, hospodárskeho a kultúrneho diania v regióne. Tie boli doplnené dôležitými správami celoslovenského či celorepublikového významu, pričom zahraničné správy sa v Šarišských hlasoch vyskytovali len sporadicky. Aj keď z obsahového hľadiska novín v programovom článku, ako i samotnom podtitule týždenníka deklarovali redaktori predovšetkým snahu prispieť ku kultúrnemu a hos-

podárskemu povzneseniu obyvateľov východného Slovenska, resp. Šariša, zvýšenú pozornosť venovali napokon aj šíreniu národného a občianskeho povedomia a v neposlednom rade, v predvolebnej kampani prvých parlamentných volieb v Československej republike, aj prezentovaniu politiky Slovenskej národnej a roľníckej strany. Na periférii ich záujmu však neostali ani informácie z politického, hospodárskeho a spoločenského života vo východoslovenskom regióne.

Napriek tomu však periodikum majúce priekopnícky charakter splnilo svoje poslanie a pod vplyvom Agrárnej strany sa so zmeneným názvom stalo jedným z najúspešnejších týždenníkov vydávaných na východe Slovenska v medzivojnovom období.

Použitá literatúra:

- DŽUJKO, Ján. Prehľad po slovensky písaných novín a časopisov vychádzajúcich na východnom Slovensku v rokoch 1919 – 1938. In *Annales historici Presovienses*. roč. 8, 2008. s. 138 – 154.
- DŽUJKO, Ján. Šarišské hlasy (1919-1920): priekopník slovenskej tlače v Prešove. In *Z dejín knižnej kultúry východného Slovenska I.*; Prešov : Štátna vedecká knižnica v Prešove, s. 182 – 197.
- Gazdovské noviny* (1919 – 1920)
- KIPSOVÁ, Mária a kol. *Bibliografia slovenských inorečových novín a časopisov z rokov 1919 – 1938*. Martin : Matica slovenská, 1968. 1074 s.
- Šarišské hlasy (1919 – 1920)